

รายวิชา ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง กิจกรรม Young artist award
ศิลปะมีคุณค่า ๓

ครูผู้สอน ครูปิ่นนธ์ รัตน์ภักดี
ครูรุ่งศักดิ์ บุญเทศ

กิจกรรม Young artist award

ศิลปะมีคุณค่า ๓

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- นักเรียนระบุความหมายและกระบวนการในการวิเคราะห์ และวิจารณ์งานศิลปะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

๑. นักเรียนสามารถบรรยายและวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย

๒. ใฝ่เรียนรู้

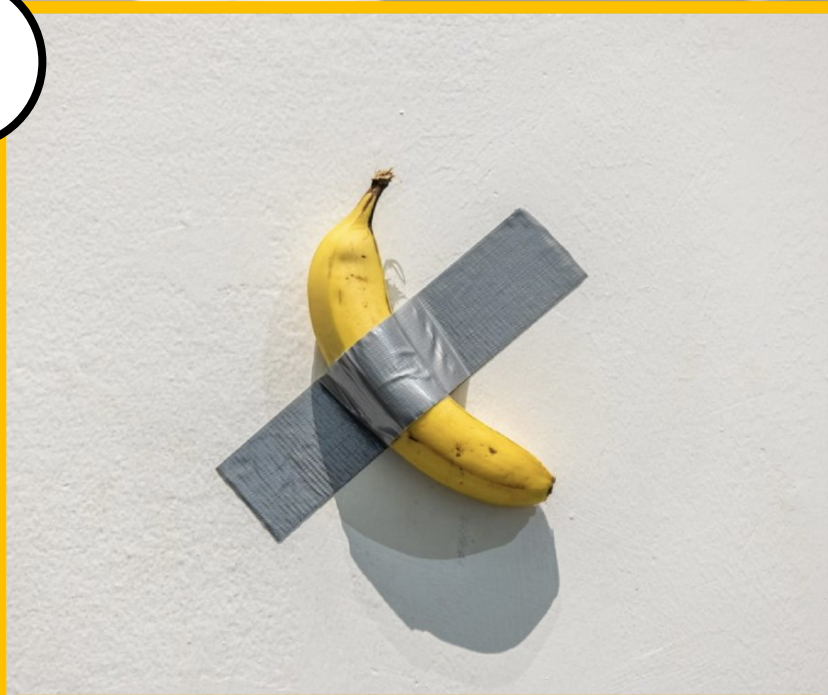

ดูงานศิลปะ แลกเปลี่ยนทัศนยะ

ดูงานศิลปะแปลกเปลี่ยนทัศนะ

๑

Comedian (2019)
by Maurizio Cattelan

๒

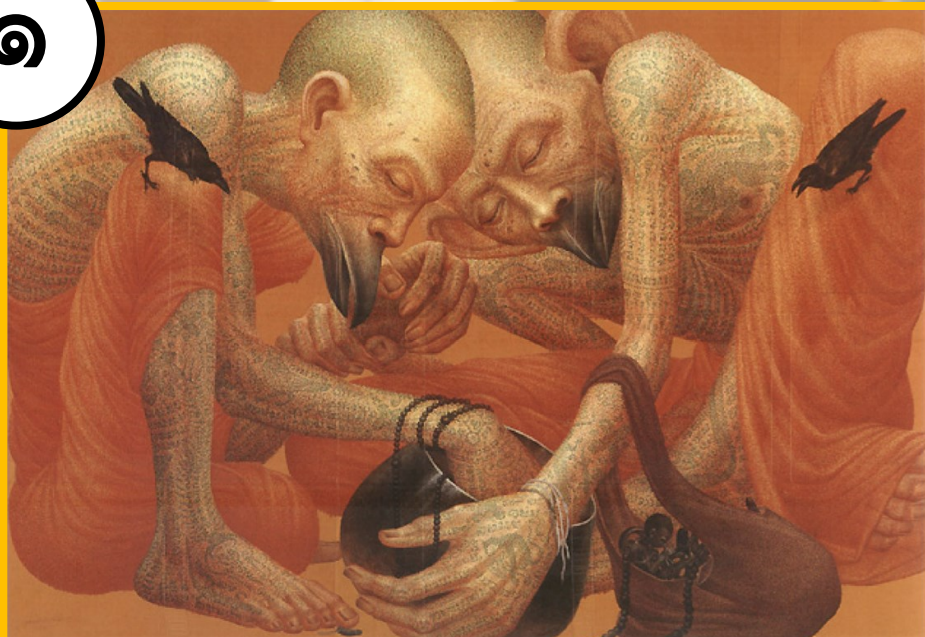

Spirit of The Nirvana (2006)
อาจารย์เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์

ดูงานศิลปะแลกเปลี่ยนทัศนะ

๑

ภิกษุสันดานกา (2019)
โดย อนุพงษ์ จันทร

๒

Study After Velázquez's Portrait
Of Pope Innocent X (1953)
โดย ฟรานซิส เบคอน

ศิลปวิจารณ์

ศิลปวิจารณ์

ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) การแสดงความคิดเห็นที่มีต่อผลงานศิลปะ โดยผู้วิจารณ์แสดงความคิดเห็นตามหลักการของศิลปะ เพื่อให้ได้ข้อคิดนำไปปรับปรุงพัฒนาผลงานศิลปะ และเป็นการฝึกวิธีดู วิธีคิด ให้คุณค่าของงานศิลปะนั้น ๆ

ศิลปะ = รูปทรง+เนื้อหา+บริบท

รูปทรง (Form)

ผลงานนี้มี “ลักษณะ” เป็นอย่างไร

- องค์ประกอบศิลป์
- ลักษณะพิเศษ
- กระบวนการสร้าง
- ทักษะธาตุ
- ขนาดสัดส่วน
- สไตล์
- การออกแบบ
- สื่อวัสดุ

ศิลปะ = รูปทรง+เนื้อหา+บริบท

เนื้อหา (Theme)

ผลงานนี้ “เกี่ยวกับ” อะไร

- หัวข้อ
- มุมมอง
- การแสดงออก
- ประวัติศาสตร์ศิลป์
- วรรณกรรม
- การเชื่อมโยงศิลปะแขนงอื่น
- การเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ

ศิลปะ = รูปทรง+เนื้อหา+บริบท

บริบท (Context)

ผลงานนี้สร้าง “เมื่อไร” “ที่ใด” “โดยใคร” และ “เพื่ออะไร”

- เวลาที่สร้าง
- สถานที่สร้าง
- วัตถุประสงค์
- บริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคคล สังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์
- มุมมองทางศิลปะ การเมือง ศาสนา เป็นต้น

ศิลปะ = รูปทรง + เนื้อหา + บริบท

Liberty Leading The People –
delacroix 1830

รูปทรง Form

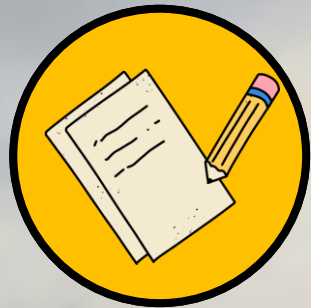
ธงชาติ
ฝรั่งเศส

หมู่ประชาชน

หญิงสาว

ซากศพ
สิ่งกีดขวาง

ศิลปะ = รูปทรง + เนื้อหา + บริบท

Liberty Leading The People –
delacroix 1830

เนื้อหา Content

ธงชาติฝรั่งเศส

สีน้ำเงิน ความเสมอภาค

สีขาว เสรีภาพ

สีแดง ฆราวาสภาพ

Marianne

ตัวแทนแห่งเสรีภาพของฝรั่งเศส

เหตุการณ์การปฏิวัติ

ศิลปะ = รูปทรง + เนื้อหา + บริบท

Liberty Leading The People –
delacroix 1830

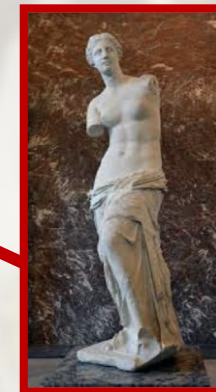

บริบท Context

แสดงออกตามศิลปะแบบโรแมนติก
(Romanticism)

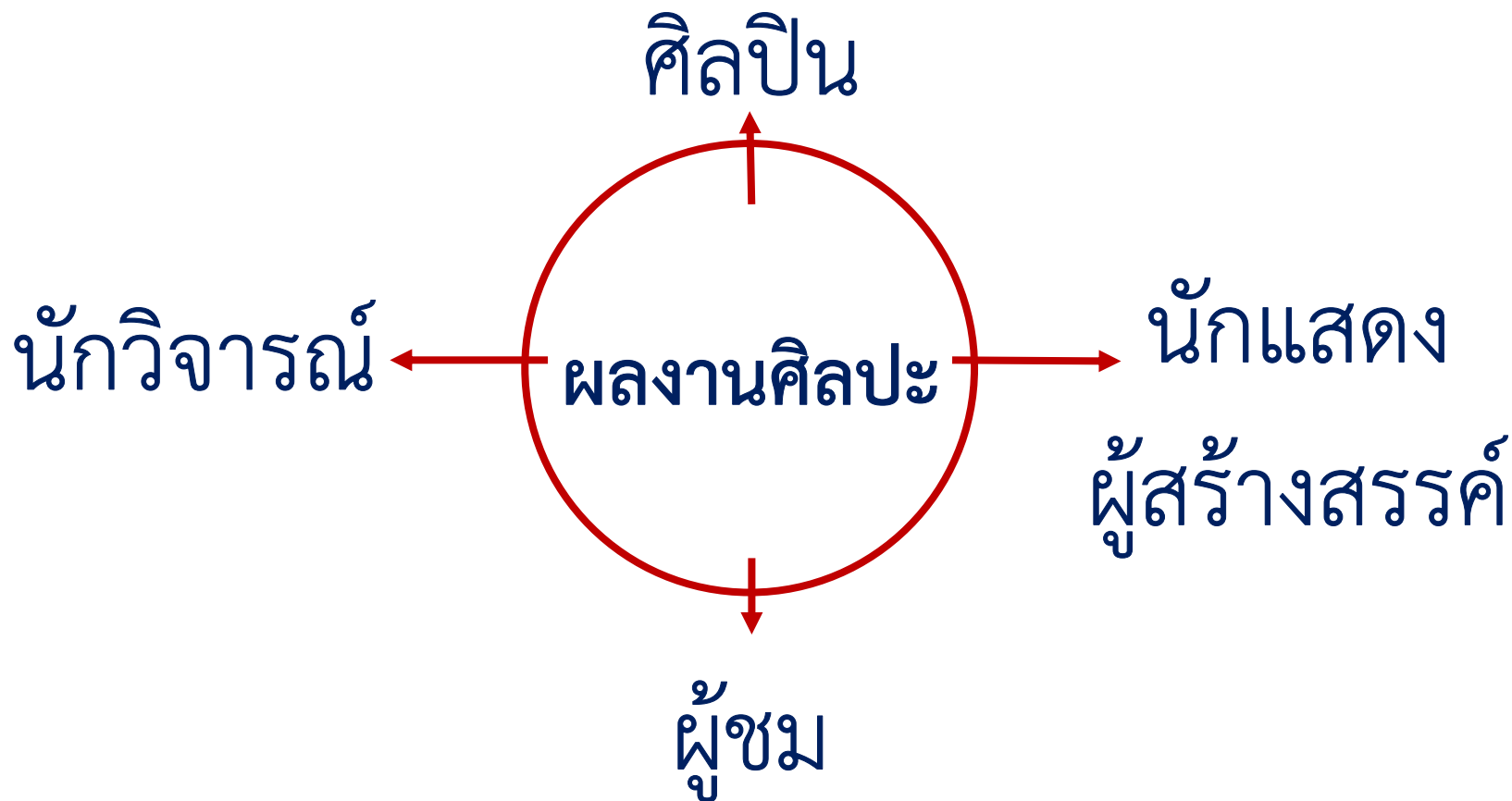
วาดขึ้นเพื่อระลึกถึงการปฏิวัติใน
เดือนกรกฎาคม ปี ๑๘๓๐

อาจได้รับแรงบันดาลใจมาจาก
Venus de Milo

บทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะ

ผู้ชมดูงานศิลปะเพื่อตนเอง นักวิจารณ์ดูงานศิลปะเพื่อผู้อื่น

สิ่งที่นักวิจารณ์ศิลปะควรปฏิบัติ

- รับรู้งานศิลปะให้ลึกซึ้งกว่าผู้ชมทั่วไป
- ทำความเข้าใจงานศิลปะบนพื้นฐานของความรู้
- ประเมินโดยปราศจากอคติ
- ถ่ายทอดมุมมองที่สามารถชักจูงผู้อื่นได้

๕ ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ

ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ

FELDMAN'S ART CRITICISM PROCESSES (1972)

๑

การบรรยาย

บรรยายสิ่งที่ปรากฏ
แก่สายตาผู้ชม

๒

การวิเคราะห์

วิเคราะห์ ทัศนธาตุ
และองค์ประกอบศิลป์

๓

การบรรยาย

ตีความเนื้อหาหรือ
สิ่งทีงานศิลปะ
ต้องการถ่ายทอด

๔

การประเมินค่า

ประเมินคุณค่าของ
งานศิลปะ

ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ

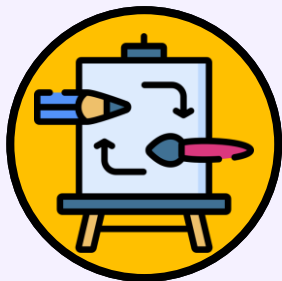
๑. การบรรยาย (Description)

บรรยายสิ่งที่ปรากฏแก่สายตาผู้ชม

- คุณเห็นอะไรในงานนี้บ้าง ?
- ใคร? ทำอะไร? ที่ไหน? อย่างไร?

(อย่าเพิ่งวิเคราะห์หรือตีความ)

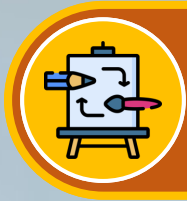

กิจกรรม

“เรามอง จังหวัด”

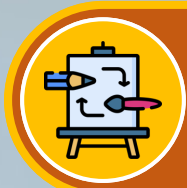

“เธอมอง จันวาด”

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

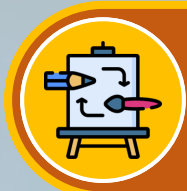

“เธอมอง ฉันทวาด”

ระยະหน้า
(Foreground)

Henri Rousseau,
The Sleeping Gypsy (1897)

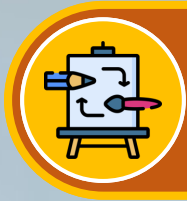

“เธอมอง ฉันทวาด”

ระยะกลาง
(Middleground)

Henri Rousseau,
The Sleeping Gypsy (1897)

“เธอมอง ฉันทวาด”

ระยะหลัง
(Background)

Henri Rousseau,
The Sleeping Gypsy (1897)

๕ ขั้นตอนการวิจารณ์งานศิลปะ

๒. การวิเคราะห์ (Analysis)

การวิเคราะห์โครงสร้างของงานศิลปะโดยเน้นที่ทัศนธาตุและแนวทางการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ศิลปินเลือกใช้

- ศิลปินใช้ทัศนธาตุ แนวทางการจัดองค์ประกอบศิลป์อะไรบ้าง และใช้อย่างไร

ทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

ทัศนธาตุ

- จุด
- เส้น
- สี
- รูปร่างรูปทรง
- น้ำหนัก
- พื้นที่ว่าง
- พื้นผิว

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

- เอกภาพ
- ความกลมกลืน
- ความสมดุล
- การเน้น
- ความขัดแย้ง

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

Sunflowers (1853-1890),
Vincent Van Gogh

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

เราเห็น **ทัศนธาตุ**
อะไรบ้าง?

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

วง

รูปร่าง

เส้น

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

พื้นผิว

พื้นที่ว่าง

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

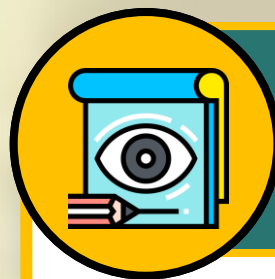
แล้ว หลักการ
จัดองค์ประกอบศิลป์
ล่ะ?

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

เอกภาพ

และ

ความกลมกลืน

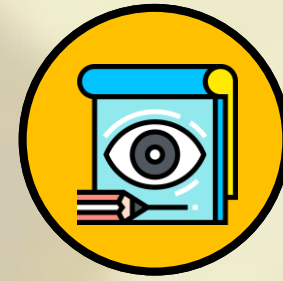

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

ความสมดุล

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

ชวนดู ชวนวิเคราะห์

การเน้น

Sunflowers (1853-1890), Vincent Van Gogh

กิจกรรม

“ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย”

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

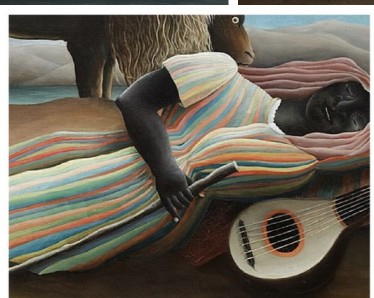
ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย

ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย

เส้น

สี

คำน้ำหนัก

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

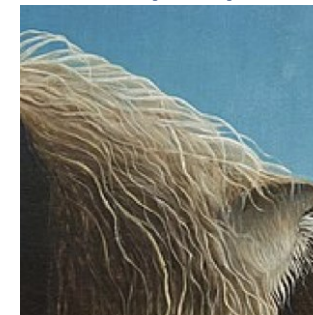

ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย

พื้นที่ว่าง

พื้นผิว

รูปทรง

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย

เอกภาพ

ความกลมกลืน

การเน้น

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

ช่วยกันวิเคราะห์หน่อย

ความสมดุล

ความขัดแย้ง

Henri Rousseau, The Sleeping Gypsy (1897)

กิจกรรม

“ทบทวนชวนคิด”

ทบทวนชวนคิด

๑. ศิลปวิจารณ์ คืออะไร?

ทบทวนชวนคิด

๑. ศิลปวิจารณ์ คืออะไร?

เฉลย การแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะ

ตามหลักเกณฑ์และหลักการของศิลปะ

ทบทวนชวนคิด

๒. สิ่งใดไม่ใช่สิ่งที่นักวิจารณ์ควรปฏิบัติ?

ทบทวนชวนคิด

๒. สิ่งใดไม่ใช่สิ่งที่นักวิจารณ์ควรปฏิบัติ?

เฉลย ประเมินผลงานศิลปะโดยมือนอคติ

ทบทวนชวนคิด

๓. ขั้นตอนการวิเคราะห์และวิจารณ์งานศิลปะคิดค้นโดย
Edmund Burke Feldman ใช่หรือไม่ ?

ทบทวนชวนคิด

๓. ขั้นตอนการวิเคราะห์และวิจารณ์งานศิลปะคิดค้น
โดย Edmund Burke Feldman ใช่หรือไม่ ?

เฉลย ใช่

ทบทวนชวนคิด

๔. ขั้นตอนการวิเคราะห์และวิจารณ์งานศิลปะ
ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

ทบทวนชวนคิด

๔. ขั้นตอนการวิเคราะห์และวิจารณ์งานศิลปะ ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

เฉลย การบรรยาย, การวิเคราะห์,

การตีความ, การประเมินคุณค่า

ทบทวนชวนคิด

๕. “เกิดข้อคิดนำไปพัฒนาผลงานศิลปะ
และเป็นการฝึกวิธีดู วิธีคิด ให้คุณค่างานศิลปะ”
เป็นประโยชน์ของศิลปวิจารณ์ ใช่หรือไม่ ?

ทบทวนชวนคิด

๕. “เกิดข้อคิดนำไปพัฒนาผลงานศิลปะ และเป็นการฝึกวิธีดูวิธีคิด ให้คุณค่างานศิลปะ” เป็นประโยชน์ของศิลปวิจารณ์
ใช่หรือไม่

เฉลย ใช่

สิ่งที่ต้องจัดเตรียม

สื่อสำหรับครู

เรื่อง สลากสำหรับกิจกรรม “หมวกต่างใบ คิดต่างกัน”

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

กิจกรรม Young artist award

ศิลปะมีคุณค่า ๔

